

ГЛАВА ГОСУДАРСТВА ПРОВЕЛ ПЕРЕГОВОРЫ С ПРЕЗИДЕНТОМ СЕРБИИ В РАСШИРЕННОМ ФОРМАТЕ

ТОКАЕВА ТОРЖЕСТВЕННО ВСТРЕТИЛИ ВО ДВОРЦЕ БЕЛГРАДЕ

“Tüm insanlığın vicdanını sızlatan savaşlar, doğal felaketler ve zulümler karşısında uluslararası kuruluşların iflasına tanıklık ediyoruz”

Стр. 2

3. Sayfa

AHISKA

22 KASIM 2024 SAYI 43 (1011)

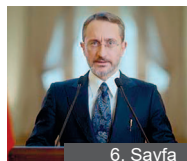
KURUCUSU ZIYATDIN KASSANOV

Ahıska Türklerinin Deportasyonunun 80. Yıldönümünde Tiflis'teki Anılarım

8-10. Sayfa

6. Sayfa

İletişim Başkanı Altun: Türkiye, Ahıskalı kardeşlerimizin 80 yıllık yargılarının kapanması için büyük çabalar verdi

OTMETILI DOSTOYNYH V ХОДЕ ОЧЕРЕДНОГО ЗАСЕДАНИЯ АНК

Стр. 13

İZ DALEKOY-DALEKOY VESNY

Стр. 5

Büyük Alparslan'ın Açtığı Kapıda Ahlat, Ahıskalı Türklere Kucak Açmaya Devam Ediyor

7. Sayfa

«FIRST LEGO LEAGUE: SUBMERGER – ПОГРУЖЕНИЕ В ИНЖЕНЕРНЫЕ ГЛУБИНЫ»

Стр. 12

First LEGO League (FLL) – это международная образовательная программа для детей и подростков, которая вдохновляет участников на изучение STEM-наук (науки, технологии, инженерии и математики) через захватывающие проекты и соревнования.

10-11. бет

ТАҒДЫР ҚОСҚАН ТУЫСТЫҚ

22 Kasım 2024 Sayı 43
22 Қараша 2024 ж. № 43

RESMİ
OFİSYALNO

AHISKA GAZETESİ
«АХЫСКА» ГАЗЕТИ AHISKA

ГЛАВА ГОСУДАРСТВА ПРОВЕЛ ПЕРЕГОВОРЫ С ПРЕЗИДЕНТОМ СЕРБИИ В РАСШИРЕННОМ ФОРМАТЕ

В рамках официального визита Касым-Жомарта Токаева в Белград состоялись переговоры с Президентом Сербии в расширенном формате с участием делегаций обеих стран.

Президент Казахстана поблагодарил Александра Вучича за содержательную беседу в формате тет-а-тет и оказанное казахской стороне гостеприимство.

В свою очередь Президенты двух стран уделили наравнению практического взаимодействия в сферах образования, науки, здравоохранения, туризма, внедрения искусственного интеллекта.

Отдельное внимание президенты двух стран уделили налаживанию практического взаимодействия в сферах образования, науки, здравоохранения, туризма, внедрения искусственного интеллекта.

сти, оборонно-промышленного комплекса, цифровизации, телекоммуникации и аэрокосмической отрасли.

Подчеркнута важность развития взаимосвязанности и диверсификации транспортной инфраструктуры, в том числе возможность открытия прямых авиарейсов между столицами.

5. Меморандум о сотрудничестве в области туризма и спорта Республики Казахстан и Министерством туризма и спорта Республики Сербия;

6. Протокол между Министерством финансов Республики Казахстан и Статистическим управлением Республики Сербия о

дент Сербии выразил признательность Касым-Жомарту Токаеву за визит, отметив его стратегическое значение для дальнейшего углубления двусторонних отношений. Он подчеркнул важность развития взаимовыгодных связей, которые служат основой для укрепления мира и стабильности в регионе и на глобальной арене.

Особое внимание главы государств уделили укреплению торгово-экономического и инвестиционного взаимодействия.

Президенты положительно оценили рост двустороннего товарооборота за последние годы. В то же время было отмечено, что текущая геополитическая и экономическая ситуация в мире требует еще более тесного сотрудничества.

Собравшие выразили обоюдную заинтересованность в дальнейшем увеличении двустороннего товарооборота и расширении номенклатуры поставляемых товаров. Рассмотрены имеющиеся широкие возможности и ресурсы для продвижения якорных совместных проектов в сферах промышленности, сельского хозяйства, транзита и логистики.

Главы государств выразили уверенность в том, что подписываемые в рамках визита двусторонние документы будут всецело способствовать дальнейшему углублению казахско-сербского сотрудничества.

По итогам переговоров в присутствии глав государств состоялась церемония обмена подписанными документами.

В рамках официального визита Президента Казахстана в Серию были подписаны следующие документы:

1. Соглашение между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Сербия о реадмиссии лиц;

2. Соглашение между Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Сербия о сотрудничестве в области обороны;

3. Меморандум о взаимопонимании между Министерством науки и высшего образования Республики Казахстан и Министерством образования Республики Сербия в области образования;

4. Меморандум о сотрудничестве между Министерством труда и социальной защиты населения Республики Казахстан и Министерством труда, занятости, по делам ветеранов и социальным вопросам Республики Сербия;

сотрудничестве в области обмена статистическими данными во взаимной торговле.

7. Меморандум о взаимопонимании между Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан и Министерством науки, технологического развития и инноваций Республики Сербия по сотрудничеству в области космической деятельности;

8. Меморандум о сотрудничестве между Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан и Министерством информации и телекоммуникаций Республики Сербия;

9. Меморандум о взаимопонимании и сотрудничестве между Национальной академической библиотекой Республики Казахстан и Национальной библиотекой Республики Сербия;

10. Меморандум о взаимопонимании между Казахстанским институтом стратегических исследований при Президенте Республики Казахстан и Институтом международных политики и экономики Республики Сербия.

ТОКАЕВА ТОРЖЕСТВЕННО ВСТРЕТИЛИ ВО ДВОРЦЕ В БЕЛГРАДЕ

В честь прибытия президента Казахстана был выстроен почетный караул

На площади перед Дворцом Сербии состоялась официальная церемония встречи главы государства Касым-Жомарта Токаева.

После рапорта начальника почетного караула прозвучали гимны обеих стран, а также было произведено 10 артиллерийских залпов. Затем президенты представили друг другу членов официальных делегаций.

По завершении церемонии главы государств прошли в зал переговоров.

ГЛАВА ГОСУДАРСТВА ПОСЕТИЛ ВЫСТАВКУ ПРОДУКЦИИ СЕРБСКОЙ ОБОРОННОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Президент Казахстана Касым-Жомарт Токаев осмотрел выставку предприятий военно-промышленного комплекса, развернутую на аэродроме «Батайница» под Белградом. Главу нашего государства сопровождал Президент Сербии Александр Вучич.

Сербия является лидером по экспорту товаров военного назначения в регионе. На данный момент сербская оборонная промышленность поставляет свою продукцию примерно в 70 стран мира, в том числе в ОАЭ, Саудовскую Аравию, США, Болгарию, Индонезию.

На выставке были представлены образцы сухопутной военной техники, вертолеты, оснащенные сербским вооружением, системы противовоздушной обороны, стрелковое оружие, все виды артиллерийских боеприпасов, патроны, минометные мины и минометы.

Богатый опыт Сербии в данном секторе представляет интерес для укрепления оборонного потенциала Казахстана.

ИЗ ДАЛЕКОЙ-ДАЛЕКОЙ ВЕСНЫ

Снятся мне дорогие сны
Эти милые сердцу поля.
Гор изгибы, что память храня,
Заставляют меня волноваться,
Где я мог так счастливо смеяться...

Это строки из стихотворения Ахмедовой Лейлы Алиевны, в которых выражена вся боль депортированных турок-ахыска, тоскующих по родине, по земле Месхетия. Именно с этих слов и чарующего звука дурны началось памятное мероприятие в честь 80-летия депортации турок из Ахыска, из исторических земель турок-месхетинцев. 14 ноября 1944 года – день трагической даты, даты, которая оставила много вопросов, а главный вопрос: за что? Турки-месхетинцы проживали на территории Грузии испокон веков, вели хозяйство, создавали семьи, воспитывали детей, строили свои саки, в которых создавали уют.

Народ, который чтил традиции, передавал их из поколения в поколение, в один миг стал несчастным. Более двухсот тысяч турок погрузили в товарные вагоны и отправили в неизвестность, в нечеловеческих условиях. В то время, когда мужчины турок-ахыска погибали на фронте в борьбе с немецкими фашистами, их матери, жены, дети и старики умирали от голода, холода и болезней по дороге, как на то время казалась, в никуда. Это потом Казахстан стал кровом для сотен тысяч репрессированных народов. "Все трагические моменты вспомнить нельзя, потому что память стирает всё плохое и верит в лучшее, оставляя надежду на светлое будущее", говорят в один голос приглашенные бабушки и дедушки, очевидцы тех страшных репрессий. Стоит отметить, что за 80 лет это первое поминальное мероприятие, которое провели жители села Шамалган, Карасайского района, Алматинской области. Инициаторами мероприятия выступили Мезинов Рустам Ясинович, действующий имам мечети села Шамалган, ветеран-афганец Акифов Фамиша Мустафаевич, Медиков Исрафил Халисович, которые занимались основной организацией мероприятия. Отметим, что в сборе средств участвовали все жители села, а именно мужчины, чьи материальные средства были потрачены на памятные подарки гостям, на щедрый дастархан, тематический баннер, посвященный 80-летию депортации.

Кафе было предоставлено Аслановым Юсуфом Хейровичем, местным бизнесменом. Отраднo, что молодежь принимает эстафету сохранения памяти предков и активно участвует в жизни народа. Вот и сейчас молодежное крыло в проведении мероприятия выступили представители молодого поколения - Ибрагимов Насыр Исаевич-капитан ГАИ, Идрисов Шавкат Исмаилович. Учителями средней школы имени Карасай батыра Ахмедовой Лейлы Алиевны и Айдиновой Зариной Муратовой было подготовлено инсценирование-небольшое

представление о жизни турок-ахыска в горах Грузии: быт, традиции и сам тот несчастный, трагический ноябрьский день 1944 года. Учащиеся школы смогли переработать в образы жителей того времени и передать самобытность нашего народа, читали стихотворения на казахском, турецком и русском языках. Так, прозвучали произведения из сборника "А горы молчали..." Караева Алипаша Агахановича, кандидата юридических наук, профессора Высшей школы Права "Әділет", произведения на турецком языке из сборника "Son gese" Сани Ибрагимоглулар, который является реликвийей семьи Абашидзе. Имам прочитал куран в честь усоп-

кам. Канат ага отмечает, что именно турки научили казахов возделывать землю и заниматься овецоводством, турки в свою очередь научились у казахов скотоводству. "А если описывать, насколько крепко сдружились наши народы, могу сказать на примере того, что казахи научились говорить на турецком, а турки стали излагать свои мысли на казахском", сказал Канат ага. Отдать дань уважения жертвам репрессий пришел аким Шамалгана Джолдасбеков Нурсултан Бейбутулы. Аким напомнил о том, насколько важно жить в мире и согласии, сохраняя дружбу народов. Одним из почетных гостей мероприятия был Джалпаров Изнул из г. Алматы. Дедушка Изнул

Из далекой-далекой весны
Снятся мне дорогие сны
Эти милые сердцу поля
Гор изгибы, что память храня,
Заставляют меня волноваться
Где я мог так счастливо смеяться.
Не унять, не сласти никогда
Эту боль, хоть проходят года.

Где живая картина встает
И в ней, я, кто мне детство вернет?!
Эти мысли друг друга гоня
Вновь и вновь наполняют меня.

Это дом, это мамин голос
Это отчий родной салам
В сердце песня и в поле колос
Яд и кровь в душе пополам.

Где скажите, так сладко спится
Где душа может петь, как птица
Жить, смеяться и вновь родиться
Растворяться, искриться, влюбиться

Это точно моя Земля! Это боль и судьба моя!
Ноет-ноет – души не унять
Только где теперь силы взять
Изменить ничего невозможно.

Лишь любить и помнить можно.
Можно детям своим передать,
Как священна - Родина-мать.
Где истоки и сила рода

Где родная вокруг природа
Поклоняюсь как в детстве Земле,
Свет пробьется в душе, в полумгле.
Этим светом живу и питаю

Корни дерева я возрождаю.
Эти мысли в душе согреваю,
Этот свет я тебе посвящаю.

Лейла АХМЕДОВА

Зарина
АЙДИНОВА

İletişim Başkanı Altun: Türkiye, Ahıskalı kardeşlerimizin 80 yıllık yaralarının kapanması için büyük çabalar verdi

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, "Türkiye, Ahıskalı kardeşlerimizin 80 yıllık yaralarının kapanması için büyük diplomatik çabalar verdi, vermeye devam ediyor ve sonuna kadar da bu kararlı mücadelesini sürdürecektir." dedi.

Ankara

Altun, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nda düzenlenen, 2. Uluslararası Ahıska Türklerinin Hukuki ve Sosyal Sorunları Sempozyumu'nun açılışına video mesaj gönderdi.

Türkiye-Azerbaycan Dostluk İşbirliği ve Dayanışma Vakfı ile Dünya Ahıskalı Türkler Birliği ve Kültürlerarası Ağ Derneği ortaklığında düzenlenen sempozyuma ev sahipliğinden memnuniyet duyduklarını ifade eden Altun, sürgün hayatını kaybeden Ahıska Türklerine Allah'tan rahmet diledi.

Altun, Ahıska Türklerinin sorunlarının hem akademik zeminde hem de uluslararası ilişkiler bağlamında ele alınmasının önemine dikkati çekti.

Toplumların ancak birlik ve beraberlik içinde bulundukları ölçüde güçle sahip olduklarını vurgulayan Altun, şu ifadeleri kullandı:

"Milli şairimiz merhum Mehmet Akif Ersoy'un 'Girmeden tefrika bir millete, düşman girmeyiz, toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez' mısralarını bugün bir kez daha hatırlamamızda büyük fayda var. Unutmayalım ki aramızda soy bağı olan bizler, atadan akraba 'tek bir milletiz'. Akif'in dediği gibi yüreklerimiz bir vurdukça, top da gelse, tüfek de gelse simemiz, sindirilmeyiz. İşte tam da bu bilinçle, bizler, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da defalarca ifade ettiği gibi 'Herkes sessiz kalsa da her platformda Ahıska Türklerinin davasını savunmaktan geri durmadık, durmuyoruz, durmayacağız.'"

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, 100 bin Ahıska Türkünün, 80 yıl önce, bir gecede ana yurtlarından koparılıp ölüme sürgün edilmesine rağmen kimliklerini koruyup kültürlerini gelecek nesillere aktarmayı başardıklarını belirterek, şunları kaydetti:

"Türkiye Cumhuriyeti, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, tehirci, soykırıma, acıya ve yoksulluğa rağmen gerektiğinde göğsünü siper edip bu büyük başarıyı sağlayanlara da bu başarının üzerine daha büyük başarıları eklemeye çabası içinde olanlar da sonsuz destek vermek için üzerine düşeni yapmaya kararlıdır. Bu çerçevede Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı ve TİKA'nın, Ahıska'nın tarihine, sanatına, kültürüne ve mirasına sahip çıkmak üzere yürüttüğü pro-

jeleri yakından takip ediyor, destekliyoruz."

"Halen 500 binin üzerinde Ahıskalı kardeşimiz yurtlarından uzaktadır"

Türkiye Cumhuriyeti'nin, Ahıska Türklerinin huzurunu, esenliğini kendi vatandaşlarından ayrı görmediğini vurgulayan Fahrettin Altun, şöyle konuştu: "İçişleri Bakanlığımızın kıymetli destekleri ve Büyükelçiliklerimizin yoğun çabaları sayesinde Ahıska Türklerinin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı kazanması yolunda en önemli adımlar son 22 yılda atılmıştır. 1992-2002 yılları arasında sadece 4 bin 480 Ahıskalı

varsınlar, 'duymadık, görmedik' demeye devam etsinler, şurası net ki, tarihin azabından da, Allah'ın gazabından da kurtulamayacaklar."

İletişim Başkanlığı Konferans Salonu'ndaki sempozyumun açılışında konuşan Giresun Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Yalçın Sarıkaya, Ahıska bölgesinin Türkiye için uzak bir coğrafya olmadığını belirtti.

Türk dünyasının artık Türk Devletleri Teşkilatıyla anıldığını ifade eden Sarıkaya, teşkilatın üyesi devletlerin bağımsız devletlerden oluştuğunu ancak bağımsız olmayan ve başka devletlerin bayrağı altında yaşayan milyonlarca

soydaşımız Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına hak elde etmişken, 2002 sonrası dönemde bu sayı 15 kata yakın artmış 70 bini geçmiştir. Rusya-Ukrayna savaşının patlak vermesiyle zor duruma düşen 6 binden fazla Ahıskalı kardeşimiz de bugün Erzincan ve Ahlat'ta kendilerine tahsis edilen konutlarda, günde 5 vakit ezan sesi işitmenin huzuru ile yaşamaktadır. Halen 500 binin üzerinde Ahıskalı kardeşimiz yurtlarından uzaktadır. Türkiye, öz vatanlarına geri dönmek için çabalayan Ahıskalı kardeşlerimizin 80 yıllık yaralarının kapanması için büyük diplomatik çabalar verdi, vermeye devam ediyor ve sonuna kadar da bu kararlı mücadelesini sürdürecektir."

Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu Üyesi ve Türkiye Azerbaycan Dostluk İşbirliği ve Dayanışma Vakfı (TADİV) Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Aygün Attar da Ahıska Türklerinin sürekli sürgüne uğradığını anlattı.

"Bizi yurdumuzdan, topraklarımızdan, evimizden ayırdılar ve bin yıldan daha uzun olan yurdumuzu boşalttılar. Oraya Gürcü soyundan, başka bölgelerden insanlar getirildiler. Gerçekten bugün Allah'a çok şükür o devletlerde yaşayan kurumlardan, bakanlıklardan, valiliklerden hiçbir zaman destek, iş beklemedik." diye konuştu.

Azerbaycan Milletvekili Fazıl Mustafa da ülke olarak Ahıska konusuna her zaman titizlikle yaklaştıklarına işaret etti.

Türk devletlerinin ortak bir alfabe gibi Türk topluluklarıyla ilgili ortak strateji oluşturmaya karar vermesi gerektiğini dile getiren Mustafa, Ahıska Türkleriyle ilgili kararların parlamentolarda değerlendirilmesinin önemli olduğunu ifade etti.

Gençlik ve Spor Bakan Yardımcısı Safa Koçoğlu ise yarım milyondan fazla nüfusuyla 9 ülkede yaşayan Ahıskalı Türklerin kimliklerini ve kültürlerini koruma mücadelesi verirken vatan hasretine dolu yaşam sürdürdüğünü söyledi.

Bu mücadelenin yalnızca tarihsel değil bugün de devam eden bir insan hakları meselesi olduğunu dikkati çeken Koçoğlu, "Bizler uluslararası toplumda, platformlarda bu konuda farkındalık yapacak çalışmalarımızı sürdürülmüyoruz." dedi.

Açılış konuşmalarının ardından, sempozyuma geçildi.

Büyük Alparslan'ın Açtığı Kapıda Ahlat, Ahıskalı Türklere Kucak Açmaya Devam Ediyor

Bir kez daha yolumuz, tarihin altın sayfalarında yerini almış olan Ahlat'a düştü. Selçuklu'nun bize emanetti, Malazgirt Zaferi'nin kutlu toprağı olan bu güzel diyar, her zamanki gibi bizleri kucaklayan şefkati ve huzur dolu atmosferiyle karşıladı. Ahlat'a adım attığımız ilk anda, bu toprakların kadim geçmişine olan bağlılığımız bir kez daha yüreğimizde canlandı.

letimizin dayanışma ruhunu bir kez daha gözler önüne sererken, bu ziyaretimizde çok daha büyük bir manzarayla karşılaşmak bizleri derinden etkiledi. 220 aile için başlatılan konut projesinin hızla ilerlediğine, büyük bir emek ve özveriyle yükselen yapıların neredeyse tamamlanmak üzere olduğuna tanıklık ettik. Ayrıca, gelecek 330 aileyi de sıcak yuvalarına kavuşturacak yeni konutların temelini atılmaya hazırlandığını öğrenmek, umutlarımızı ve heyecanımızı katladı. Bir yıl önce yalnızca bir fikir ve hayal olan bu projelerin şimdi ne kadar somut bir hale geldiğini gör-

umudun inşa edildiğini duyumsattılar. Bu samimi çaba ve gayret, Ahıskalı Türklere bu topraklarda yeniden kök salması, huzurlu ve güvenli bir yaşam sürmesi için atılan sağlam temellerin en güçlü göstergesiydi. Onların emekleriyle yükselen bu binalar, sadece beton yapılar değil, aynı zamanda zamanla kardeşliğin, birlikteliğin ve dayanışmanın da simgesi haline gelmişti. Ahlat'ta halkımızla bir araya gelinen toplantılar, manevi açıdan son derece anlamlı ve etkileyiciydi. Sayın Genel Başkanımızla duyulan sevgi ve bağlılık, sadece sözcüklerde değil, her bir hemşehrîmizin bakışında, jestlerinde ve içten gelen teşekkürlerinde açıkça hissediliyordu. Bu güçlü bağ, Ahıskalı Türklere bir arada olmasının, ortak değerler etrafında kenetlenmesinin en güzel göstergesiydi. Üç saate yakın süren bu verimli toplantıda, halkımızın dile getirdiği sorunlar ıçtenlikle dinlendi; çözüm yolları üzerinde tartışmalar yapıldı ve sıcak bir diyalog ortamı sağlandı. Bu süreç, yalnızca

Bu toprakların her bir köşesi, geçmişte yaşanmış kahramanlık destanlarının, şehitlerimizim fedakarlıklarının ve milletimizin azminin sesiz tanıklarıdır. Uçağımız Mus'a indiğinde, içimizde bir heyecan ve derin bir minnet duygusu vardı. Van Gölü'nün masnavi suları boyunca ilerlerken, doğanın büyüleyici güzelliği eşliğinde ruhumuz dinlendi. Yol boyunca gördüğümüz manzaralar, bu coğrafyanın yalnızca doğal güzellikler açısından değil, aynı zamanda kültürel ve tarihi zenginlikler açısından da ne kadar önemli olduğunu bize bir kez daha hatırlattı. Her bir taşında, her bir ağacında tarih yatıyor; her adımda ecdadımızın aziz hatırasına bir selam veriyoruz. Ahlat'a vardığımızda, bu mübarek toprakların bizi nasıl sarıp sarmaladığını hissettik. Her karşı şehit kanyıyla sulanmış, aziz vatanın bu kadim parçasına duyduğumuz saygıyla şehrin sokaklarında ilerledik. Tarih, Ahlat'ın her köşesinde adeta canlı bir şekilde karşımıza çıkıyordu. Türbeler, mezar taşları, camiler ve eski medreseler, bize Selçuklu'nun güçlü mirasını fısıldıyor, bu toprakların önemini bir kez daha hatırlatıyordu. Ahlat sadece bir şehir değil, aynı zamanda geçmişin izlerini bugüne taşıyan bir köprüydü. Burada, hem tarihimizin derinliklerine dalıp gurur duyduk hem de ecdadımıza olan minnettarlığımızı yeniden hissettik. Bu topraklara duyduğumuz sevgi, yalnızca tarihin değil, insanın sıcaklığına, doğasının eşsiz güzelliklerine ve her şeyden önemlisi, taşıdığı milli ve manevi değerlere olan bağlılığımızı ifade ediyordu. Ahlat, geçmişin mirası ve geleceğin ilham kaynağı olarak gönülümüzde ayrı bir yer edindi. Sayın Genel Başkanımızın, Ahlat'ta yaşayan Ahıskalı kardeşlerimizi her zamanki samimiyeti ve şefkatiyle kucaklaması, bizler için gurur verici bir tablo oluşturdu. Bu sıcak buluşma, mil-

mek, tarifsiz bir mutluluk kaynağıydı. Van Gölü'nün eşsiz manzarasına nazır, her bir üç odalı ve şirin bir yuva olarak tasarlanan bu konutlar, Ahıskalı kardeşlerimizin yeniden kök salacağı, geleceğe güvenle bakabileceği birer yuva olacak. Proje alanını gezerken, binaların dört-beş kat yükseldiğini görmek, emeğin, azmin ve birlikteliğin nasıl büyük sonuçlar doğurabileceğinin en güzel kanıtıydı. Bu başarıya tanıklık etmek, yalnızca mutluluk değil, aynı zamanda gurur ve minnettarlık hislerini de beraberinde getirdi. İnşaat sahasında dolaşırken, müteahhitlerin ve işçilerin işlerini ne kadar sevgiyle, özveriyle yaptıklarına bizzat şahit olduk. Her bir tuğlada, her bir demirde onların alın terini ve yükten gelen çabasını hissettik. Gece gündüz

demedi, bu önemli projeyi hayata geçirmek için var güçleriyle çalışıyorlardı. Bizleri karşılayıp içten bir misafirperverlikle çay ve elma ikram ederken, yapılan işleri ve projelerin detaylarını büyük bir heyecan ve gururla anlatıyorlardı. Her kelimesinde, yalnızca bir inşaat projesi değil, bir yuvanın, bir geleceğin, bir

sorunlara çözüm bulma amacı taşıyor, aynı zamanda birlik ve dayanışma ruhunun ne denli kuvvetli olduğunu bir kez daha ortaya koyuyordu. Toplantının sonunda alınan kararlar ise geleceğe dair umutlarımızı pekiştirdi. 10 Aralık'ta gerçekleştirilecek DATÜB Genel Kurulu'nda, Ahlat'ta temsil edecek delege olarak Marat Rasulo'v'un seçilme-

si, bölge halkı için önemli bir adım oldu. Bu karar, Ahlat'ın sesini duyurması ve sorunlarına çözüm bulunması yolunda atılan kıymetli bir adım olarak toplantının anlamını daha da derinleştirdi. 11 Kasım Türkiye Milli Ağaçlandırma Günü kapsamında düzenlenen fidan dikme etkinliği, bu anlamlı ziyaretin en özel anlarından biri olarak hafızalarımıza kazandı. O sabah uyanığımızda yağmuru toprağı yıkayan, bereketi müjdeleyen sesini duyduk. Sanki bu yağmur, Allah'ın bu çalışmalarından razı olduğunu düşünüyorduk. Bu toprakların yeniden filizlenecek umudunu taşıyan bir müjde gibiydi. Saatler 11'e yaklaşırken yağmur durdu, gökyüzü açıldı ve güneş kendini gösterdi. Bu mucizevi an, tören için toplanan herkesin yüzünde bir tebessüm oluşturdu. Vali, kaymakam, belediye başkanı, il orman genel müdürü ve en önemlisi halkımızın her yaşta temsilcisi törende hazır bulundu. Genç yaşlı demeden herkes, ellerinde fidanlarla bu kutsal top-

raklara bir iz bırakmak için adeta yarıştı. O gün Ahlat'ta toprağı dikilen her bir fidan, yalnızca yeşil bir geleceğin habercisi değil, aynı zamanda Ahıskalı Türklere bu topraklarda yeniden kök saldığını ve yeni bir başlangıç yaptığını güçlü bir sembolüydü. Her bir fidan, kardeşlik, umut ve dayanışmanın yeseher bir simgesi olarak yüreklerimizde filizlendi. Bu ziyaret, bize birlik ve beraberliğin ne kadar güçlü olduğunu bir kez daha gösterdi. Geçmişin derin izleriyle geleceği nasıl birleştirdiğimizi, tarih kokan topraklarda attığımız her adım, hemşehrîlerimizimizin umut dolu yarınlarını kurma yolunda atılmış bir adım, bir nevi geleceğe atılan sağlam bir temeldi. Bu topraklarda yaşanan her an, geçmişin izlerinden beslenerek, geleceğin aydınlık ve güçlü adımlarına dönüşüyor. Hemşehrîlerimizle birlikte, daha güzel bir yarın için omuz omuza vererek, geçmişin gücünden geleceğe doğru ilerliyoruz.

Ahıska Türklerinin Deportasyonunun 80. Yıldönümünde Tiflis'teki Anılarım

Bir gazeteci olarak, dünya çapında pek çok tarihi olaya tanıklık etmiş olsam da, Tiflis'teki Ahıska Türklerinin deportasyonunun 80. yıldönümüne adanmış konferansa katılmam, içimde derin izler bırakan bir anı olarak kaldı.

O salonda geçirdiğim saatler, sanki zamanın durduğu, her şeyin sükunetli ama bir halkın acısını ve direncinin keskin hatlarla şekillendiği bir ana dönüştü. Konferansın yapıldığı salon, tarihsel bir ağırlık taşıyor gibiydi. Her köşesinde geçmişin gölgeleri doluyor, her anı, her konuşma, her sözcük bir halkın unutulmaya yüz tutmuş acılarını yeniden hatırlatıyordu. Gözlerim hala o salonda, tarih boyunca acı çeken bir halkın, bir milleti temsil eden yüzleri hatırlıyor. O yüzlerde yılların izleri, savaşların, sürgünlerin, kayıpların derin yaraları vardı. Ancak aynı zamanda bir direncin, bir kimliğin, bir halkın varlığını sürdürme mücadelesinin de simgesiydiler.

Bazen, tarihte yaşanan olayların ne kadar uzak ve silik olduğunu düşünürüm. Zamanla, uzak geçmişin, bugünün arasındaki bağın kaybolduğunu ve her şeyin sadece soyut bir bilgiye dönüştüğünü hissedirim. Ama o gün, o

O an, bir gazeteci olarak katıldığım pek çok etkinlik arasında her zaman unutamayacağım, derin izler bırakan bir anı olarak zihnimde kaldı. Konferansın ilk anından itibaren üzerimde ağır bir duygusal yük hissettim. O kadar yoğun

şanmışlık hem de kaybedilmiş umutlar vardı. O an, her fotoğrafın içinde bir hikaye buldum ve hepsi de tek bir ifadeye bürünmüştü: Acı. Acının her türlü, kelimelere dökülmeyen bir derinlikte, gözler ve yüzlerde yankı buluyordu. O

ryla, 95 bin Ahıska Türkü'nün Orta Asya'ya sürgün edilmiş izlerini adeta bedenimde hissettim. Her bir kişinin gözlerindeki korku, kaybolan yurtlarının, evlerinin özlemi, bir halkın tarihindeki silinmez izler, beni derinden etkiledi.

Belgesel ilerledikçe, adeta o yük vagonlarında, o sıcak ve havasız ortamda ben de var oldum. O kadar gerçek ki, bir anda kendimi o yolculuğa çıkmış, o zorlu, belirsiz yolda onlarla birlikte yürürken buldum. Tıpkı onlar gibi, oradan oraya savrulmuş, bir yurt arayışı içinde olan bir halkın parçasıyım gibi hissettim. Her adımda, her kilometrede, acıların nasıl katlanarak büyüdüğünü, sürgün edenlerin onlara nasıl soğuk, acımasız bir dünya sunduklarını hissettim. Yolda kaybolan hayatlar, hüznün ve ölümlü yağmurlu bir tarih, her karede izlerini bırakıyordu. O kadar yakın ve gerçek ki, bir an, belgeselde gördüğüm insanların acılarını sadece bir izleyici olarak değil, bizzat yaşayan bir parça olarak hissettim. O kara günlerin izleri, o gözlerdeki çaresizlik, o bedenlerdeki yorgunluk hala taze, hala diri kalıyordu. Etkinlik sırasında DATÜB Başkanı Ziyatdin Kassanov ve Gürcistan'daki Ahıska Türklerinin sesi olan Murat Binaliyev'in konuşmaları, adeta bu halkın direncinin ve varoluş mücadelesinin simgesi gibiydi. Her iki konuşmacının da sözleri, hüznün ve umut arasında ince bir çizgiye yürüyor. Kassanov'un, Ahıska Türklerinin zor geçişinden ve günümüzdeki mücadelelerinden bahsederkenki tonunda bir hüznün vardı, ama aynı zamanda kararlı bir ses de yükseliyordu. O an, bu halkın tarihinde ne kadar derin yaralar olduğunu hissedebiliyordum. Kassanov'un her kelimesi, bir halkın kaybettikleri evleri, toprakları ve özgürlükleriyle yankılanıyordu. Ama bir yandan da o acıların arasından yükselen bir umut vardı. O umut, geçmişin yüküyle yorgun düşse de, halkın kimliği ve kültürünü koruma mücadelesini sürdürmekte kararlıydı. Kassanov, Ahıska Türklerinin tarihi acılarından, sürgün yıllarındaki kayıp-

salonda, o anın içinde kaybolduğumda, tarihin bir anda ne kadar yakın ve canlı olabileceğini fark ettim. Duygusal bir bağ kurmanın nasıl bir şey olduğunu o an anladım. Geçmişin acılarını ve umutlarını bir halkın gözlerinde, bedenlerinde, ifadelerinde görmek, onlarla bir şekilde bütünleşmek, bir gazeteci olarak bana, sadece bir olay değil, o olayın insan üzerindeki etkisini de yazmam gerektiğini hatırlattı.

O salonda yaşanan her bir an, yalnızca geçmişin bir izi değil, geleceğin de bir parçasını taşıyordu. O an, tarih sadece bir anı değil, bir halkın hafızasında yankılanan bir melodiydi. Her bir katılımı, o melodiyi duyuracak bir araçta gelmişti. O yüzlerdeki acı, birer hatırlatıcı gibi, geçmişin unutulmaya çalışılanlarını yeniden dile getiriyordu. Ve ben, bir gazeteci olarak, o melodiyi, o acıyı ve o direnci dünyaya taşımakla yükümlüydüm.

Tiflis'te, Ahıska Türklerinin acılı tarihine dair düzenlenen konferans, bana geçmişin gölgelerinde kaybolan bir halkın varlığını yeniden hatırlattı.

bir his vardı ki, sanki tarihin hüznü çığlıkları salonun dört bir köşesinden yükseliyor ve beni sarhoş ediyordu. Gözlerim, Ahıska Türklerinin sürgün hayatını ve acılı geçişini anlatan fotoğraflarla bezeli sergiye takıldı. Her bir fotoğraf, adeta zamanın çeyrek yüzünlü süren perdesini aralıyor, geçmişin derin gölgelerine ışık tutuyordu. Her biri, başka bir zaman diliminden koparılmış ve bilinçli olarak unutulmaya terk edilmiş hayatların öykülerini anlatıyordu. O fotoğraflara gözlerimi daldırırken, zaman bir anda silinip gitmiş gibi hissettim. Bir yandan o yılların, o acıların gerçekliğine inanmak güçtü, diğer yandan o fotoğraflar bana her şeyin ne kadar gerçek olduğunu, geçmişin bir izinin hala gözlerimizde ve kalbimizde var olduğunu haykırıyordu. Birbirinden farklı portreler, zamanla silinmiş olan bir halkın kaderini çiziyordu. Çocukların gözlerinde korku, kaybolmuş bir güven arayışı vardı. Yaşlıların derin çizgilerle kaplanmış yüzlerinde ise, bir ömre yayılan acıların izleri belirginleşmişti. Gözlerinde hem ya-

an o fotoğraflarda ben de bir parça var oldum. Her bir yüz, her bir bakış bana, hem bir halkın acısını hem de zamanla silinmeye çalışan kimliklerini hatırlatıyordu. O resimler sadece geçmişin tanıkları değil; o acılar, hâlâ yaşayanların kalbinde derin izler bırakmaya devam ediyordu.

O günün bir başka derinleşmesi-ne hatırladığım anı, "Ahıska Sürgünü" belgeselinin gösterildiği andı. Salonun karanlığında, ekranın parlak ışıkları arasında kaybolan bir halkın hayatta kalma mücadelesi, o kadar gerçek ve yakın geldi ki, zamanın akışını bir anda durdurdu. Siyah-beyaz görüntüler, sanki geçmişin tüm acılarını, kayıplarını, yok olma korkusunu yansıttıyor gibiydi. Ahıska Türklerinin zorla evlerinden sürüldükleri anlar, sanki birer kabus gibi beyaz perdenin üzerine düşüyordu. Yüksek sesle konuşulmuş insan, bir başka zaman diliminde, bir başka dünyada yaşamış gibi değil, tam şu anda, tam o salonda yaşıyor gibiydi. O görüntülerde, Sovyetler Birliği'nin kasvetli kara-

lanından bahsederken, bir yandan da bugüne kadar yaşadıkları zorlukları vurguladı. O an, bir halkın tarihindeki izlerini, sadece geçmişin acılarını değil, aynı zamanda o acılara rağmen yaşama sevincini ve direncini de taşıdığını fark

rydı. O umut, halkın kimliğini kaybetmemek, geçmişin izlerini yaşatmak için verdikleri mücadelesinin en güçlü sembolüydü. O an, bu halkın yaşadığı acılara tamkilk etmek, sadece onların geç-

halk, coğrafi sınırlarla bölünmüş ve vatanlarından sürülmüş olsa da, yine de her birinin kalbi, bir başka diyarda, kaybolan topraklarında atıyordu. Özellikle Azerbaycan'da 100 bin kadar Ahıska Türkü'nün yaşadığını duydu-

ğumda, gözlerim bir anlık mutlulukla parladı. Onlar, tıpkı bir tohum gibi, her nereye düşmüşlerse, orada kök salmayı başarmışlardı. Ahıska Türkleri, vatanlarından binlerce kilometre uzakta, dünyanın dört bir yanında varlıklarını sürdürmeye devam ediyorlardı. Ve bu varlıkları, sadece bir fiziksel varlık değildi; aynı zamanda bir kimlik, bir kültür ve bir tarih devamlılığının işaretleriydi. Ancak, o günün sonunda içimde bir huzursuzluk da yerleşti. Ahıska Türklerinin yaşadıkları her toprak parçası, bir evin, bir yurdun kaybolmuş parçasıydı. Onlar, sadece bedenlen değil, ruhen de sürgündeydiler. Her ne kadar birçok Ahıska Türkü bugün başka topraklarda huzurlu bir yaşam sürse de, yüreklerinde, köklerini kaybettikleri toprakların acısı vardı. Ve işte o anda fark ettim ki, sürgün, bir halkın sadece bedenini değil, ruhumu da alır.

Göç ettikleri her yer, onlar için yeni bir başlangıç olmuş olabilir, ancak geçmişin ağırlığı, bir türlü silinmeyen o acı, her adımlarında onların peşinden gelmeye devam ediyordu. O gün, Ahıska Türklerinin varlıklarını sürdürmelerinin sadece coğrafi bir zafer olmadığını, aynı zamanda bir kimlik ve kültür mücadelesi olduğunu daha derinden anladım. Gözlerimde parlayan mutluluk, yerini hüzünlü bir bilince bıraktı: Bir halk, evlerini, topraklarını kaybedebilir; ama ruhumu,

ettim. Kassanov'un söyledikleri, sadece geçmişin acılarıyla değil, aynı zamanda geleceğe dair bir umudun, bir direncin de sembolüydü. "Biz burada, her yerde varız," dediği zaman, o cümle yalnızca bir halkın hayatta kalma mücadelesinin ifadesi değil, aynı zamanda Ahıska Türklerinin tarihine karşı bir başkaldırı-

mişini değil, bugünkü varoluş mücadelesini anlamak için de bir fırsattı. Kassanov'un konuşmasındaki o derin acı, benim içimde de yankı buldu. Ana onun o acıyı umuda dönüştürme çabası, bir halkın varlık mücadelesinin gücünü, asla pes etmeyen bir ruhu gösteriyordu. Ve ben o an, sadece bir

izleyici olarak değil, o halkın bir parçasıyım gibi, onların mücadelesini ve direncinin içinde var oldum. Günümüzde sayılarının 600 bini geçtiği ve dünyanın 9 farklı ülkesine dağılmış oldukları bilgisini almak, bana bir halkın kaybolmayan direncini bir kez daha hatırlattı. Her ne kadar bu

tarihini ve kimliğini kaybetmek, belki de çok daha zor bir kayıptı. Bu düşünce, kalbime derin bir iz bıraktı. Ahıska Türklerinin varlığı, sadece fiziksel bir varoluş değil, kültürlerinin ve kimliklerinin de birer zaferiydi. Ve o zafer, hiç bir sınırla, hiç bir acıyla yok edilemezdi. Konferansın sonunda, Ahıska Türklerinin birliğini pekiştirme çağrısının yapıldığını duyduğumda, içimde derin bir duygusal uyanış yaşadım.

O an, sadece bir halkın tarihini değil, tüm insanlığın hafızasında yer etmesi gereken bir olayla karşı karşıya olduğumuzu fark ettim. Ahıska Türklerinin yaşadığı sürgün, yalnızca bir halkın travması değildi; bu acı, insanlığın ortak hafızasında yankı bulmalıydı. Bir halkın acısı, bir milletin yalnızca bireysel bir yükü olmamalı, aynı zamanda tüm insanlığın vicdanında derin iz bırakmalıydı. Bu acı, zamanla sadece bir hatıra değil, bir uyarı haline almalıydı. Çünkü bir halkın varoluş mücadelesi, tüm insanlığın özgürlük ve adalet talepleriyle özdeşti. O an, Ahıska Türklerinin yaşadığı bu trajedinin, sadece bir etnik

grubun yaşadığı felaketin ötesinde, insanlık tarihinin acı bir sayfası olduğunu anladım.

O sayfada kaybolan her bir isim, her bir yüz, sadece o halkı değil, tüm dünyayı sorumlu kılıyordu. Ahıska Türklerinin birliği çağırısı, sadece geçmişin acılarını değil, geleceğe dair umutları da taşıyordu. Bir halkın acısı, sadece o halkın değil, aynı zamanda tüm insanlığın ortak yüküydü. Bu düşünce, bana bir halkın varlık mücadelesinin, yalnızca coğrafi değil, kültürel ve insani bir zafer olduğunu hatırlattı. Ahıska Türklerinin birliği, geçmişin travmalarını iyileştirmenin değil, aynı zamanda insanlık adına bir adalet talep etmenin de simgesiydi. Bu acı, kaybolmuş bir halkın değil, kaybolmuş insanlığın hatırlatmasıydı. Ve o hatırlatma, her birimizin ruhumda derin bir yankı uyandırmalıydı. O gün, Tiflis'te bir araya gelen Ahıska Türklerinin yaşadığı sürgün acılarını bir gazeteci olarak yazıya dökmek, belki de hayatımın en büyük sorumluluğuydu. O salonda, tarihin gölgesinde kaybolmuş bir halkın sesi olmak, onların unutulmaya terk edilen hikayelerini yeniden duyurmak, sadece bir görev değil, bir vicdan sorumluluğuydu. Her bir kelime, her bir cümle, o acının, o direncin bir yansımasıydı. Tarih, o gün, bana bir kez daha hem ne kadar acı hem de ne kadar umut verici olduğunu gösterdi. Ahıska Türklerinin yaşadığı sürgün, bir halkın sadece bedenini değil, ruhumu da yitirdiği bir yolculuktu. Ancak o gün, her şeyin kaybolmuş olmadığını gördüm. Ahıska Türklerinin sadece geçmişini değil, geleceği de vardı; çünkü onlar hala varlardı.

Onların varlıkları, sürgünle yok edilmek istenen kimliklerinin ve kültürlerinin birer zaferiydi. Geçmişin acıları, onların varlık mücadelesine dönüştü ve bu, en güzel kantiydı. Ahıska Türklerinin birliğini pekiştirme çağrısının yapıldığı o an, bu halkın yalnızca tarihine değil, geleceğine de tamkilk ettiğini hissettirdi. O gün, Tiflis'te Ahıska Türklerinin varlığı, sadece bir halkın mücadelesinin değil, tüm insanlığın unutulmaması gereken bir dersinin göstergesiydi. Ve o ders, hatırladıkça, daha da güçlenen bir halkın varlık mücadelesinin simgesi olacaktı. Onlar hala yaşıyorlardı, hala varlardı ve bu varlıkları, her birimizin bir sorumluluğuydu. Bu yazıyı, o sorumluluğu hatırlayarak kaleme aldım.

ТАҒДЫР ҚОСҚАН ТҮЫСТЫҚ

Өткенге салауат — өркенге аманат Өткенді білмей келешегіңді болжай алмайсың!

Тарихты білу — өзінің отбасының, әулетінің, туын өскен өлкесінің тарихын білуден басталады. Өзінің тегін, оның тарихын білмеген адам өз халқының тарихын білуге ұмтылмайды, оған қызықпайды. Ал мұндай адам басқа халықтардың тарихын, тілін, әдет — ғұрпын құрметтемей де, сыйлай да алмайды.

Тарихи деректерге сүйенсек біздердің ата-бабаларымыз, яғни оғыз тайпасының өкілдері XI — ғасырда тағдыр төлкегем өмірлері талқыға түсіп, тағдыр айдалп Грузияның Оңтүстік аймағына барып қоныстанған. Гүржістанның (Грузия) Оңтүстік Батыс бөлігіндегі таулы аймақ өтегіндегі аудандардың байырғы атауы «Месхетия» деп аталған. Бұл өлке Түріктердің бағынышты Осман империясына қараған. Мұндағы жергілікті халықтар мен Ахыска Түріктерінің тарихи мекеніне айналған шаруаға жайлы құт мекен болатын.

Себебі 1299 жылы ірге тасы қаланып, Османның өзі 25 жыл басшылық етіп, өз ұлы Орханға қалдырған Түрік мемлекеті 1922 жылға дейін 623 жыл өз билігін жүргізген. Осман билеушілерінің жерінде олардың қамқорлығында 1828-1829 жылдардағы Орыс-Түрік соғысына дейін жуыз мыңнан аса түріктер мен оғыз тайпасының өкілдері тату-тәтті өмір сүріп, өздерінің тұрақты мекеніне айналдырған.

Осы жерде оғыз тайпасының өкілдері бұл аймаққа қайдан келді? деген заңды сұрақ туындайды. Бұл туралы тарихи деректерде былай делінген: «Қазіргі қазақ жерінде VII-VIII ғасырларда Алтай тауының өтеп мен Жетісу өлкесіндегі Ертіс өзені бойында Оғыз мемлекеті құрылады. Олар біртіндеп Орта Азия мен Сыр бойына қарай ығысып, «Янгикент» атты шахар салып, қанатын жайып, өркендейді. XI — ғасырда елдегі жаугершілік пен алым-салық үстемдігі олардың өмірін қиындау бастайды. Олар топ-топ болып жан-жаққа жан сауғалап көшуге мәжбүр болады. Міне, сол топтың бір бөлігі Қара теңіз жағалауына қарай ығысып, осы өлкеге келіп қоныстанады. Алайда тағдырдың денгелегі теріс айналып, Ресей мен Түріктер арасындағы 1828-1829 жылдардағы соғыста Гүржістанның оңтүстік аймағындағы Адыген, Ахыска, Аспиндаза, Ахылкелек, Багдановка тағы сол сияқты аудандар, яғни екі елдің арасын (шекарасын) бөліп тұрған Қура өзенінің оңтүстік бөлігі қоршауда қалғандықтан Ресей қарамағына өтеді.

Ал Ресей мен Түркия арасындағы 1829 жылғы 14 мамырдағы кыркүйектегі шартқа сәйкес бұл өлке Гүржістанның қарамағына беріледі. Бұл христиандық Грузияға мұсылман халқы қоныстанған елді кріптар ету Ресей билеушілерінің терең ойластырылған солақай саясатының салдары еді. Месхет түріктерінің

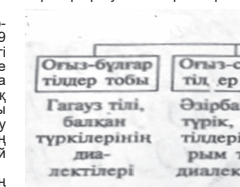
ұлттық дамуына Грузияға бағыныштылыққа деген қысым айқын сезіле басталды. Осының салдарынан бұл аймақтағы жүз мыңнан астам халықтың жартысынан көбі мекен жайларын тастап Турия жеріне қоныс аударуға мәжбүр болады. Ресей билеушілері олардың орнын жергілікті грузин — армян халықтарымен толықтырады.

XX — шы ғасырдың 20-30 жылдарында Ахыска Түріктерінің намысына тиетін астамшылық анық түрде бой көрсете бастайды. Олардың аттары мен есімдерін (фамилияларын) Грузиншелеп жаздыра бастайды. Мұндай озбырлыққа көнбегендер жазалады. 1937 — 1938 жылдары Месхет Түріктерінің аяулы ұлдары нақақ жапа шекті. Елдің бас көтерер азаматтары жазаланып, түрмеге жабылып, жер аударылды немесе атылды. Міне осындай озбырлықтар және түрік Барлау органдарына тиышылық элементтерді таратудың көзі болып табылады. Грузия КСР бөлімдегі КСРО — ның мемлекеттік шекарасын қорғау жадғын жасарту үшін КСРО НКВД сы Ахылкелек, Адигеннен, Аспинзадан, Ахылкелектен, Багдановка және Аджария АССР — нің бірнеше ауыл кенесінен 16700 шаруашылығы мен жалпы саны 86000 халықты Қаззақ, Өзбек және Кыргыз ССР — нің аудандарына көшіру (жер аудару). Оларды көшірген соң Түркиямен шекараны қорғауды күшейте тушаларын қолға ауы депінген. Сондай-ақ бұл мәселе Грузин ССР — нің басшылығымен келісілгенін жеткізген.

КСРО ішкі істер бөлімінің оларды бұл өлкеден көшіру, яғни жер аудару туралы шешім қабылдауға ықпал етуіңізді сұранамын» - деген мәтінде хат жолдайды. Бұл хатта 220 ауыл мен бес ауданға шоғырланған елді мекендерде қанша үй, оларда қаншама халық тұратыны және олардың мал-мүлкі туралы толық мағлұмат көрсетіледі. Сөзім дәлелді болу үшін өжеміз Таман Қараджақызының: «Біздерді көшіретін жылы аудан басшылары ербір ауылған бір әскери

адамды әкеліп, отырғызып, олар арқылы ербір ауылда қанша үй? Ондағы отбасы мүшелерінің саны мен мал — мүлкі туралы жасырын мағлұмат жинатты» - деп үнемі біздерге айтып отыратын.

Жалпы 1944 жылдың мамыр айында Ахыска түріктерін көшіру (жер аудару) туралы шешім қабылданады. Осы шешімді іске асыруға қолдау көрсетуді қаттау мақсатында КСРО ішкі істер бөлімінің халық комиссары Л.Берия И.В.Сталинге төмендегідей мәтінде жасырын хат жолдайды: «Грузия КСР — нің Түркиямен шектесетін аймақтарында түрік халқы тұрады. Бірнеше жылдар бойы Түркияның шекарасы аймақтарының тұрғындары арасындағы туыстық қарым қатынасқа байланысты осы халықтың едәуір бөлігі эмиграциялық көңіл күй танытып, қонтрбандадан айналысуға және түрік Барлау органдарына тиышылық элементтерді таратудың көзі болып табылады. Грузия КСР бөлімдегі КСРО — ның мемлекеттік шекарасын қорғау жадғын жасарту үшін КСРО НКВД сы Ахылкелек, Адигеннен, Аспинзадан, Ахылкелектен, Багдановка және Аджария АССР — нің бірнеше ауыл кенесінен 16700 шаруашылығы мен жалпы саны 86000 халықты Қаззақ, Өзбек және Кыргыз ССР — нің аудандарына көшіру (жер аудару). Оларды көшірген соң Түркиямен шекараны қорғауды күшейте тушаларын қолға ауы депінген. Сондай-ақ бұл мәселе Грузин ССР — нің басшылығымен келісілгенін жеткізген.

Оғыз тобы

Постоянными авторами страницы являются учителя и ученики Талгарского Частного лицей-интерната №1

Творческий подход: жюри оценивает, как команда решает проблемы и представляет свои идеи.

Оценка и финальный день

На финальных соревнованиях команды представляют свои работы в трёх категориях: 1. Презентация инновационного проекта перед экспертами.

Почему этапы важны? Каждый из этапов сезона FLL: SUBMERGER формирует ключевые навыки участников: критическое мышление, творчество, командная работа, программирование и инженерное мышление.

Заключение Тема SUBMERGER – это уникальная возможность для юных инженеров и ученых погрузиться в мир исследований океана, придумать новые технологии и внести вклад в решение глобальных экологических проблем.

Билара МАХМУДОВА, учитель английского языка

Заместитель директора по внеклассной воспитательной работе Талгарского частного лицей-интерната №1 Телперова Жамиля Яхьяевна

Турецкий мой народ, ты много испытал. Ты 80 лет по Родине скучал. Был в Ахыска твой дом, горы, река и жизнь.

В новой инновационной школе Altun Adap заседание прошло совместно с депутатами Мажилиса, куда также пригласили членов АНК, директоров средних школ.

ОТМЕТИЛИ ДОСТОЙНЫХ В ХОДЕ ОЧЕРЕДНОГО ЗАСЕДАНИЯ АНК

Под эгидой проекта «Ассамблея. Парламент. Маслихаты» в городе Есик состоялось расширенное заседание АНК под руководством акима Алматинской области Марата Султангазиева.

В новой инновационной школе Altun Adap заседание прошло совместно с депутатами Мажилиса, куда также пригласили членов АНК, директоров средних школ.

ОНИ СРАЖАЛИСЬ ЗА РОДИНУ

Война сыграла злую роль, И скорбь души, беда и боль. Спелись воедино жестокость и страх.

В грязи и пыли. Как врага с боями гнали, Прочь с родной земли. И не пяди не отдали - выжили, смогли!

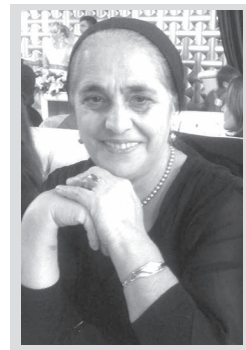
Джанполат ИСМАИЛОВ

Урок казахского языка

Жаттығулар – Упражнения 16

- 16.1 Составьте возможные предложения. Например: Біз осы сағат осыған он минут отыратымыз деймін. (Мы его до 10.10 ждем.) Мен осыдан сағат алтыға дейін жұмыс істеймін. (Я его до 6 часов не машу.)

- 16.2 Заполните пробелы и выучите диалог наизусть. A: (1)? B: Сағат осыған жеткенге ымырамыз отты.

С ЮБИЛЕЕМ, ДОРОГАЯ НАША!

Дорогая, милая НУРИЯ-ХОЧА БИБИ СУЛТАН, поздравляем Вас с днём рождения!!! Желаем Вам крепкого здоровья, отличного настроения, долгих счастливых лет жизни в кругу любимых, родных, близких, детей, внуков.

Türk Dünyası Kültür Başkenti bayrağını Kazakistan Aktau teslim aldı

"Türk Dünyası Kültür Başkenti" ünvanı TÜRKSOY tarafından Kazakistan'ın Aktau şehrine verildi. Aktau şehrine, 2025 yılında düzenlenecek olan Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali'nin sembolü olan Turna Kuşu takdim edildi.

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) tarafından 2024 yılında Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilen Anev şehri için düzenlenen kapanış töreni 17 Kasım 2024 tarihinde Ahal vilayeti'nin Ak Bugday ilçesindeki Nevruz Yaylası'nda bulunan görkemli "Türkmen Ak Öyi" (Türkmen Ak Evi) binasında yapıldı.

TÜRK DÜNYASI'NIN ZENGİN KÜLTÜREL MİRASI

2024 yılında Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak seçilen Anev şehri, büyük bir kültürel etkinlikler serisine ev sahipliği yaptı. Türk halklarının geleneksel ve modern sanatlarını bir araya getiren konserler, sergiler ve özel toplantılarla Türk dünyasının zengin kültürel mirası geniş bir kitleye tanıtıldı.

TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ SEÇİMİ

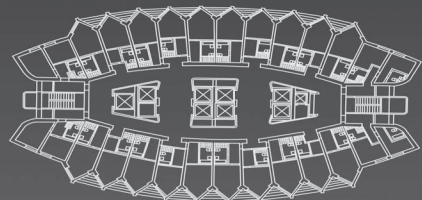
Törende, Anev'in 2024 yılı için Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilmesi nedeniyle düzenlenen etkinliklerin önemine değinildi. TÜRKSOY Genel Sekreteri Sultan Raev, Türk dünyasının kültürel zenginliklerini uluslararası alanda tanıtmak adına büyük bir fırsat sunulduğunu belirtti.

TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTİ BAYRAĞI AKTAU'YA TESLİM EDİLDİ

Tören sırasında 2025 yılı için Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak seçilen Kazakistan'ın Aktau şehri, bayrağı teslim aldı. Aktau şehrine, 2025 yılında düzenlenecek olan Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali'nin sembolü olan Turna Kuşu takdim edildi.

АРЕНДА ОФИСОВ
В ГОСТИНИЦЕ КАЗАХСТАН

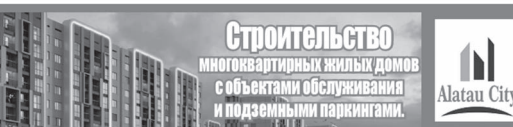
Телефоны: +7 (727) 291 92 00
+7 (727) 291 91 53
+7 (702) 995 57 53
E-mail: assistant@kazakhstanhotel.kz

ХОЧЕШЬ БЫТЬ ЗДОРОВЫМ
И КРАСИВЫМ?
ПРИХОДИ К НАМ И ВЫБЕРИ...

ТРЕНАЖЕРНЫЙ КОМПЛЕКС
БАР СПОРТИВНОГО ПИТАНИЯ
ЗУМБА (танцы) БОДИФЛЕКС
САУНА (входит в абонемент)

ШКОЛА БОКСА (с 10 лет)
ТЭКВАНДО
ФИТНЕС СТУДИЯ
СТУДИЯ МАССАЖА

Строительство
многоквартирных жилых домов
с объектами обслуживания
и подземными паркингами.

г. Алматы, Алатауский район, микрорайон «Аббулак», ул. 3, участок 33/1.

121 Zheltoksan Street, Almaty, Republic of Kazakhstan, 050091
ул.Желтоқсан, 121, Алматы,
Республика Казахстан, 050091

Phone/Тел.: +7-(727) 250-89-89, 50-89-45... 49
Fax/Факс: +7-(727) 272-64-41

www.ambassadorhotel.kz
e-mail: ambassadorhotel@msn.com

АНИСКА
№ 43 (1011)
22 KASIM 2024 / 22 ҚАРАША 2024 Ж.

Yayın Sahibi / Менчик иесі
«Газета «АНИСКА - АХЫСКА» ЖШС
Килуиси / Негізін қалаушы
Zyattidin Kassanov
Энгіртін Қасанов

Газеті, Қазақстан Республикасының Кіші және
Информация Бюроларының 2008 жылғы
9 қыркүйек № 9528-Г іспетімен.

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және
ақпарат министрлігінің 2008 жылғы
9 қыркүйек № 9528-Г іспетімен.

Haftalık сізгеі уауын
Апта сайын шығады

Yönetim Yeri / Редакция мекенжайы
Алматы қаласы
050002, Қазақстан Республикасы,
Almaty, Dzhanghizina Cad., 31
050002, Қазақстан Республикасы,
Алматы қос., Жаңаөліне к.с. 31

Telefon / Телефон
+7 (727) 339 24 15
E-Posta / Э-пошта
ahiska60@mail.ru
BasimYeri / Баспа үйі
«Друж» РПБК» ЖШС
Алматы қос., Қазақов к.с. 17
Тел.: 273-12-54, 242-45-20

сіРАЛІС / ТАПСАРЫС
№ 316
ТІРАУ / ТІРКІЖ
2 000 әдіс / дана

Genel Yayın Yönetmeni:
Bas редактор:
Yaz İşleri Müdürü:
Bas редакторы орынбасары:
Editor:
Әдеби редактор:
Muhabirler:
Тілшілер:

Rovshan Memedoglu
Ровшан Мәмедоглу
Ahmet Atak
Ахмет Атак
Gina Takisheva
Джина Такисшева
Kalbinur Khoshnazarova
Кальбинур Хошназарова

Editorler, yazarların makale ve reklamlarının içeriğinden sorumlu değildir. Yazarın makaleleri editorial görüşleri tem-
sil etmez. АНИСКА газетесінде уауылалан материал ve фотографиялар қорғалатпаса ve/ya düzenlenmesi için уау илери
müdurlüğünden yazılı izin alınması ve gazeteye atıfа bulunulması gerekmektedir.
Редакция авторлар мақаласы мен жарнама мазмұнына жауап бермейді. Автордың мақалалары редакция
қыздарының бiлдiрiмeдi. «АНИСКА» газетiнде жарияланған материалдар мен фотосуреттердi көшiрiп немесе өңдеп
басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынатын, газетте сiптеме жасау мiндеттi.

KAZAKISTAN CUMHURİYETİ ANIŞKA TÜRK KÜLTÜR MERKEZİNİN ULUSLARARASI YAYINI
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ «АХЫСКА» ТҮРiК ЭТНОМӘДЕНИ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ БАСЫЛЫМЫ

www.ahiska-gazeta.com

6+ – 6 жаспан асқан балаларға арналған

Midea - производитель Бытовой
техники №1 в Мире

Ваш проводник
в Легкую жизнь

mideakz
mideakz.com

2 ТОРГОВЫХ ЭТАЖА
БОЛЕЕ 160 БУТИКОВ

ОГРОМНЫЙ ВЫБОР МУЖСКОЙ,
ЖЕНСКОЙ, ДЕТСКОЙ ОДЕЖДЫ
И ОБУВИ А ТАК ЖЕ, ТОВАРЫ
ДЛЯ ДОМА, БЫТОВАЯ
ТЕХНИКА И МНОГОЕ ДРУГОЕ.

Г. АЛМАТЫ, АБАЯ 141
+7 (727) 277 5481
@tdarena.almaty

ORHUN MEDICAL
ИННОВАЦИОННЫЙ СПОСОБ
ЛЕЧЕНИЯ ОНКОЛОГИЧЕСКИХ
ЗАБОЛЕВАНИЙ

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ
ТОЧНОСТЬ ВОЗДЕЙСТВИЯ
ЭФФЕКТИВНОЕ И
БЕЗОПАСНОЕ ЛЕЧЕНИЕ

г. Алматы
пр. Абая, 91, 3-й корпус
+7 777 039 10 79

Джем Парлак
Заведующий отделением
Томотерапии

98% положительных
отзывов от
пациентов
tomoterapia.kz

92% положительных
результатов от
лечения
tomoterapia.kz

100% планирование и
точное описание
курса лечения
info@tomoterapia.kz

Лицензия №15002207 выдана управлением экономики и бюджетного
планирования города Алматы (Акимат города Алматы) от 05.02.2015 г.

ВЕНЕЦИЯ

Цены приятно удивят вас
Цена приятно удивит вас

- Кавказская и европейская кухня
- Живая музыка
- Летняя площадка
- Уютный интерьер
- Гостеприимная атмосфера

г. Алматы, ул. Каирбекова (Талгарская) 72,
ул. Бозенбай батыра, Тел.: 293-81-67

Мы рады видеть Вас!